

др *Владимир* КОЗАР
доцент Правног факултета за привреду и правосуђе Универзитета
Привредна академија у Новом Саду
специјални саветник у НЛБ банци АД, Београд

ПОСТУПАК АДМИНИСТРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА НАД БАНКОМ КОЈОЈ ЈЕ ОДУЗЕТА ДОЗВОЛА ЗА РАД

Резиме

Најзначајније новину из Закона о изменама и дојунама Закона о стечају и ликвидацији банака и друштва за осигурање,¹ представља увођење института административног управљања у банци, којој је одузета дозвола за рад. Такође, значајне су нове одредбе којима је уређен пренос имовине и обавеза банке (*purchase and assumption*) у току института административног управљања, као и пословање и престанак рада банке за посебне намене (*bridge bank*). Затим, уведени су нови и редефинисани институти исљачни редови у случају стечаја банке.

Битну новину представља укидање добровољне ликвидације банке као вансудског института, односно предвиђање друшачије начина престанка рада банке на основу одлуке судине банке. Другим речима, новелама је избрисана разлика између добровољне и принудне ликвидације банке, иако да институти само један – јединствен институт ликвидације банке, без обзира на разлоге престанка, иј. без обзира да ли је банци одузета дозвола за рад или је, иак, судина банке донела одлуку о добровољном престанку рада банке.

1 Објављен у Службеном гласнику РС, бр. 91/2010, а ступио на снагу 11. децембра 2010. године.

Новеле њредсѡављају ѡбољшање у односу на досадашња законска решења, јер уводе механизме зашѡишѡе финансијској сисѡема у целини, уз одговарајућу зашѡишѡу ѡјединачних интереса депонената.

Кључне речи: *сѡечај, ликвидација, административно уѡрављање, ѡренос имовине и обавеза, банка за ѡсобне намене.*

I Циљ административног управљања банком

Поред поступка стечаја и ликвидације банака и друштава за осигурање, у измењеном члану 1 Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање² уводи и поступак административног управљања банком.

Новим чланом 1а одређено је да се административно управљање спроводи над банком која је добила сагласност Народне банке Србије на одлуку скупштине банке о престанку рада банке и над банком којој је одузета дозвола за рад, а истовремено се Агенција за осигурање депозита именује за администратора банке.

За разлику од ранијег решења према коме је након одузимања дозволе за рад обавезно покретан поступак стечаја или ликвидације над банком, изменама и допунама предвиђено је административно управљање банком које спроводи Агенција за осигурање депозита у периоду од одузимања дозволе за рад до отварања поступка стечаја, односно ликвидације над банком. Кључни циљ овог управљања је да се Агенцији остави одређено време како би могла адекватно да процени целокупно финансијско стање у банци којој је одузета дозвола за рад и одлучи о најбољем начину заштите имовине те банке и интереса депонената чији су депозити осигурани, односно спречи наступање штетних последица које би могле угрозити финансијску стабилност.

Поступак административног управљања спроводи се у два случаја: над банком којој је Народна банка Србије одузела дозволу за рад, као и над банком која је добила сагласност Народне банке Србије на одлуку скупштине банке о престанку рада. Овај поступак спроводи Агенција за осигурање депозита, коју је Народна банка Србије именовала за администратора у решењу о одузимању дозволе за рад,³

² Службени гласник РС, бр. 61/2005, 116/2008, 91/2010.

³ У члану 130 Закона о банкама прописано је да даном доношења решења о одузимању банци дозволе за рад, Народна банка Србије блокира све рачуне банке и тим решењем истовремено изриче меру забране располагања имовином банке до уписа Агенције као администратора у регистар привредних субјеката (став 3),

односно у решењу о давању сагласности на одлуку скупштине банке о престанку рада.⁴

II Поступак административног управљања банком

Новим Поглављем IA и новим чл. 3а, 3б, 3в, 3г и 3д Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање ближе се уређује поступак административног управљања банком.

Чланом 3а ограничен је рок у коме може трајати административно управљање банком, односно за обављање функције административног управљања од стране Агенције, и он износи најдуже 25 дана од дана доношења решења Народне банке Србије о одузимању дозволе за рад банци, односно решења којим се даје сагласност на одлуку скупштине банке о престанку рада банке. Предвиђено је да Агенција обавља функцију администратора банке са свим овлашћењима управног и извршног одбора и скупштине банке утврђених законом. Дакле, на Агенцију прелазе законска овлашћења органа банке.

1. Забрана извршења и прекид судских и управних поступака

У току административног управљања банком имовина банке не може бити предмет извршења, а прекидају се сви судски и управни поступци против банке.⁵ Ова правна последица административног управљања банком слична је мораторијуму као једној од мера обезбеђења у претходном стечајном поступку из чл. 62 и 63 Закона о стечају, као и забрани извршења и намирења која је последица отварања стечајног поступка (члан 93 ст. 1 и 2 Закона о стечају). Реч о дејству отварања стечајног поступка на потраживања субјекта стечајног поступка, с тим што се у стечају забрана извршења и намирења не примењује на излучне и разлучне повериоце.⁶ Циљ наведене одредбе је омогућавање несметаног обављања свих активности неопходних за остварење циља административног управљања. Међутим, с обзиром на њену садржину поставља се питање да ли се забрана извршења и прекид судског по-

с тим што се у решењу о одузимању дозволе за рад банке Народна банка Србије именује Агенцију као администратора (став 4).

4 У члану 131 став 5 Закона о банкама прописано је да се решењем о давању сагласности именује Агенција за администратора у складу са законом којим се уређује стечај и ликвидација банака.

5 Закон о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање члан 3а став 3.

6 М. Васиљевић, *Пословно право*, Савремена администрација, Београд, 1997, стр. 334 и 335.

ступка односи и на излучне, односно својинске – ревиндикационе тужбе против банке у току административног управљања. Сматрамо да су такве тужбе и извршење дозвољени, јер туђе ствари не представљају имовину банке, а само је за имовину банке предвиђено да не може бити предмет извршења.

Према томе, спровођење административног управљања над банком има дејства и на саму облигацију, која се у правној теорији дефинише као правни однос између две одређене стране на основу кога је једна страна (поверилац, *creditor*) овлашћена да захтева од друге стране (дужник, *debitor*) одређено давање, чињење или уздржавање од нечега што би иначе имала права да учини, а друга страна је дужна да то испуни. Посматрано са становишта повериоца, облигација представља потраживање, док са становишта дужника, она значи дуг.⁷

2. Разлог за отказ уговора о раду

На радне односе запослених сходно се примењују одредбе закона које регулишу стечај привредних друштава. То значи да би спровођење поступка административног управљања банком представљало разлог за отказ уговора о раду који је банка закључила са запосленима (отказни разлог) у смислу Закона стечају.

Наиме, Законом о стечају (члан 77 став 1) преузета је одредба из Закона о стечајном поступку, којом је измењен положај запослених, на тај начин што отварањем стечајног поступка не долази до аутоматског престанка радног односа *ex lege*,⁸ као што је то било прописано Законом о принудном поравнању, стечају и ликвидацији, већ је отварање стечајног поступка само разлог за отказ уговора о раду који је стечајни дужник закључио са запосленима.

3. Правно следбеништво банке за посебне намене и банке преузимаоца

Такође је предвиђено да Агенција у овом периоду може закључити уговор са банком која купује и преузима целокупну или део имовине и обавеза банке под административним управљањем или може основати банку за посебне намене у складу са овим законом и пренети целокупну или део имовине и обавеза банке којој је одузета дозвола за рад, на банку за посебне намене, с тим што се ова друга могућност (пренос имовине и обавеза на банку за посебне намене) не примењује на банку под ад-

7 С. Перовић, *Облигационо право*, Службени лист СФРЈ, Београд, 1986, стр. 7.

8 М. Дукић-Мијатовић, *Водич кроз стечајни процес*, издање аутора, Нови Сад, 2010, стр. 132-135.

министративним управљањем која је добила сагласност Народне банке Србије на одлуку скупштине банке о престанку рада банке, дакле кад је у питању добровољни престанак рада банке у поступку ликвидације по одредбама члана 131 Закона о банкама.⁹

Ови нови правни институти у теорији се квалификују као реструктурирање.¹⁰ Дакле употребљен је термин који се користи и у Закону о приватизацији. Увођење могућности реструктурирања банке, којој је одузета дозвола за рад, представља значајно побољшање с обзиром да је и после новела Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање, остала забрана реорганизације. Наиме, када је у питању стечај банака и друштава за осигурање, законом није дозвољена реорганизација, већ банкротство представља једини могући правац одвијања стечајног поступка.¹¹

Куповина и преузимање целокупне или дела имовине и обавеза банке под административним управљањем, по својим правним дејствима, слична је статусној промени спајања уз припајање из члана 381 став 2 Закона о привредним друштвима¹² односно спајању из члана 133 Закона о банкама, јер *банка преузималац (купац имовине)* постаје правни следбеник свих права и обавеза банке под административним управљањем.

С друге стране, оснивање банку за посебне намене на коју се у поступку административног управљања преноси целокупна или део имовине и обавеза банке којој је одузета дозвола за рад, има сличности са статусном променом спајање уз оснивање из члана 381 став 3 Закона о привредним друштвима.

Дакле, када се преузима целокупна имовина и обавезе, у оба случаја реч је о универзалној сукцесији, јер и банка за посебне намене и *банка преузималац* постају правни следбеници свих права и обавеза

9 Службени гласник РС, бр. 107/2005, 91/2010.

10 М. Кнежевић, „Стечај банака – нови правни институти и решења“, *Правни живот*, бр. 11/2010, стр. 553 и 556.

11 Члан 19 Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање прописује да се на стечајни поступак банака и друштава за осигурање, ако овим законом није друкчије одређено, примењују одредбе закона којим се уређује стечај привредних друштава, изузев одредаба о претходном стечајном поступку, скупштини поверилаца, националним стандардима које прописује министарство надлежно за послове привреде, Агенцији за лиценцирање стечајних управника и реорганизацији. Видети: М. Јовановић-Заттила, В. Чоловић, *Стечајно право*, Досије, Београд, 2007, стр. 197; Д. Слијепчевић, С. Спасић, *Коментар Закона о стечајном пословању*, Цес Меџон, Београд, 2006, стр. 497; М. Велимировић, „Реформа стечајног законодавства“, *Зборник радова Актуелна истража савременог законодавства*, Савез удружења правника Србије и Републике Српске, Будва, 2008, стр. 218.

12 Службени гласник РС, бр. 125/2004.

банке под административним управљањем. Ако се преузима само део имовине, тада се преузима и сразмеран део обавеза, што би се такође могло квалификовати као универзална сукцесија.

Да су институти преноса имовине и обавеза банке под административним управљањем слични статусној промени припајања указује и одредба из члана 134 став 2 Закона о банкама, у којој је прописано да се на захтев за давање сагласности за преузимање права и обавеза банке у поступку административног управљања, односно банке за посебне намене сходно примењују одредбе члана 133 овог закона, дакле одредбе које регулишу процедуру и правне последице припајања банке, а које, између осталог предвиђају да је банка којој се припаја друга банка дужна да свој оснивачки акт измени тако да наведе да је она правни следбеник свих права и обавеза банке која јој се припаја (став 2 тачка 2).

III Пренос имовине и обавеза банке под административним управљањем (*purchase and assumption*)

Пренос имовине и обавеза банке (енгл. *purchase and assumption*) под административним управљањем уређен је новим чл. 36 и 3в.

Чланом 36 Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање дефинисан начин је преноса имовине и обавеза на другу банку (*банка преузималац*) или банку за посебне намене и обавеза Агенције да у тај пренос укључи све депозите депонената до висине осигураног износа (50.000 евра у динарској противвредности) утврђеног Законом о осигурању депозита.¹³

Скупштина банке преузимаоца одлучује о преузимању права и обавеза банке у поступку административног управљања.¹⁴ Банка *преузималац закључује* купопродајни уговор са Агенцијом за осигурање депозита, што значи да је у питању сагласност воља између банке преузимаоца и Агенције. Међутим, за пуноважност тога уговора, односно преузимања права и обавеза, потребна је сагласност Народне банке Србије.¹⁵ На захтев за давање сагласности за преузимање права и обавеза банке у поступку административног управљања сходно се примењују одредбе Закона о банкама које регулишу правне последице припајања банке, од којих је најбитнија да је банка којој се припаја друга банка дужна да свој оснивачки акт измени тако да наведе да је она правни следбеник свих права и обавеза банке која јој се припаја.¹⁶

13 Службени гласник РС, бр. 61/2005, 116/2008, 91/2010.

14 Закон о банкама, чл. 66 тач. 8.

15 Закон о банкама, чл. 134 ст. 1.

16 Закон о банкама, чл. 134 ст. 2 упућује на сходну примену члана 133 истог закона.

Пренос имовине и обавеза на банку за посебне намене не примењује се на банку под административним управљањем која је добила сагласност Народне банке Србије на одлуку скупштине банке о престанку рада банке, дакле кад је у питању добровољни престанак рада банке у поступку ликвидације, али је могуће извршити продају и преузимање целокупне или дела имовине и обавеза банке под административним управљањем другој, „редовној“ банци (коју закон назива „банка преузималац“), и то на основу купопродајног уговора који Агенција за осигурање депозита закључује са банком преузимаоцем. Међутим, ако Народна банка Србије не да сагласност на одлуку скупштине банке о престанку рада банке из разлога што банка није доставила неопозиву и плативу на први позив банкарску гаранцију издату од стране првокласне банке у износу којим се гарантује покриће свих обавеза у корист Агенције, или другу документацију потребну за разматрање захтева потребну за разматрање захтева за давање сагласности на одлуку о престанку рада банке, истовремено ће одузети дозволу за рад банци и именовати Агенцију за осигурање депозита за администратора,¹⁷ па је у том случају могућ пренос имовине и обавеза и на банку за посебне намене, а не само на банку преузимаоца на основу купопродајног уговора.

Приликом преноса имовине и обавеза банке на банку преузимаоца или банку за посебне намене, Агенција је дужна да обезбеди једнак третман поверилаца банке под административним управљањем, у складу са исплатним редовима у стечајном поступку утврђеним овим законом. Постоји мишљење да се практичан домашај наведене одредбе састоји у томе да ако се на банку стицаоца преноси у целини обавеза банке под административним управљањем према једном повериоцу из одређеног исплатног реда, Агенција има обавезу да у целини изврши пренос свих осталих обавеза према свим повериоцима који припадају том исплатном реду (нпр. врши се пренос свих депозита великих правних лица).¹⁸

Поступак куповине и преузимања целокупне или дела имовине и обавеза банке, врши се без пристанка акционара, депонената и других поверилаца, односно дужника банке под административним управљањем. У правној теорији истиче се да наведена одредба, према којој се дуг преузима без пристанка поверилаца, представља одступање од општег правила из Закона о облигационим односима, према коме се дуг не може преузети без пристанка поверилаца.¹⁹ Наиме, одредбом из

17 Закон о банкама, чл. 131 ст. 6.

18 Коментар најновијих измена и допуна Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање – *Службени гласник РС*, бр. 91/2010 – Paragraf Lex, правна база, в.12.2.

19 М. Кнежевић, *нав. дело*, стр. 557.

члана 446 став 1 Закона о облигационим односима, прописано је да се преузимање дуга врши се уговором између дужника и преузимаоца, на које је пристао поверилац.

Извршен пренос не подлеже плаћању пореских обавеза (нпр. ПДВ, порез на пренос апсолутних права или порез на капиталну добит), као ни провизија надлежним органима. Наведеном одредбом пружа се подстицај и смањују трошкови трансакције.

Прописан је рок и начин обавештавања депонената банке, као и осталих поверилаца и дужника банке чија се потраживања, односно обавезе преносе на другу банку. О извршеном преносу имовине и обавеза банке, Агенција обавештава депоненте банке под административним управљањем путем средстава јавног информисања, а остале повериоце и дужнике обавештава појединачно у писаној форми у року од три дана од дана извршеног преноса.

Чланом 3в предвиђено је да током административног управљања банком, Агенција за осигурање депозита може обезбедити финансијску подршку банци која купује и преузима целокупну или део имовине и обавеза те банке, односно банци за посебне намене. Финансијска подршка се може обезбедити само када износ такве подршке представља резултат теста најмањих трошкова, који је утврдила Агенција, у складу са Законом о Агенцији за осигурање депозита.²⁰

IV Оснивање банке за посебне намене (*bridge bank*)

Банка за посебне намене (енгл. *bridge bank*) је банка која се на захтев Агенције за осигурање депозита оснива на одређено време, ради преноса целокупне или дела имовине и обавеза банке којој је Народна банка Србије одузела дозволу за рад. Оснивач банке за посебне намене је Агенција.²¹ На банку за посебне намене не примењују се одредбе Закона о банкама које се односе на давање прелиминарног одобрења за оснивање банке, дозволу за рад, оснивачку скупштину и регистрацију банке, као и одредбе о увођењу принудне управе и изрицању новчане казне.²²

Изузетно од општег правила из члана 12 става 3 Закона о банкама према коме новчани део оснивачког капитала банке не може бити мањи од 10.000.000 евра у динарској противвредности, новчани део оснивачког капитала банке за посебне намене не може бити мањи од

20 Службени гласник РС, бр. 61/2005, 116/2008, 91/2010.

21 Закон о банкама, чл. 2 ст. 2.

22 Закон о банкама, чл. 3а.

5.000.000 евра у динарској противвредности, према званичном средњем курсу на дан уплате. Дакле, новчани део оснивачког капитала банке за посебне намене нижи је за 50% од капитала „редовне“ банке.

Дозволу за рад банке за посебне намене даје Народна банка Србије на захтев Агенције, о чему закони садрже посебна правила. Решење о издавању дозволе за рад садржи и рок на који се банка оснива, могућност за продужење тог рока, као и могућност да продајом акција банке за посебне намене та банка настави да послује као банка у складу Законом о банкама.²³

Чланом 3г Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање предвиђено је да се банка за посебне намене оснива средствима Агенције за осигурање депозита на период који није дужи од две године од дана издавања дозволе за рад тој банци од стране Народне банке Србије. Остављена је могућност Агенцији да поднесе захтев за продужења овог периода, за највише две године. Дакле, трајање банке за посебне намене, као правног лица, ограничено је на рок од две године, који може бити продужен за још највише две године.

Чланове извршног и управног одбора именује Агенција за осигурање депозита, а Народна банка Србије даје сагласност за њихово именовање.

Банка за посебне намене у свом пословном имену има речи „нова“ и „банка“, што значи да су наведене речи обавезни елементи фирме такве банке. На оснивање банке за посебне намене не примењују се одредбе Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената,²⁴ односно надлежни органи су дужни да за оснивање банке за посебне намене, по захтеву Агенције, донесу акта и спроведу радње предвиђене законом у року од два радна дана од дана подношења тог захтева (нпр. код одлучивања о издавању и упису акција).

V Окончање рада банке за посебне намене

Постоје два начина на који се успешно може окончати рад банке за посебне намене: преносом њене имовине и обавеза на другу банку или прерастањем у „редовну“ банку након продаје њених акција.

1. Пренос имовине и обавеза на другу банку

Чланом 3д регулисано је да Агенција за осигурање депозита у току пословања банке за посебне намене може закључити купопродајни

23 Закон о банкама, чл. 18а ст. 4.

24 Службени гласник РС, бр. 47/2006.

уговор са банком која купује и преузима целокупну или део имовине и обавеза банке за посебне намене, при чему се може обезбедити финансијска подршка тој банци у складу са Законом о Агенцији за осигурање депозита,²⁵ а након спроведеног преноса имовине и обавеза, Агенција подноси предлог Народној банци Србије за одузимање дозволе за рад банци за посебне намене. На овај начин, банка за посебне намене може да послужити као привремено решење, док се њена имовина и обавезе не пренесу на другу заинтересовану банку.²⁶

Скупштина банке преузимаоца одлучује о преузимању права и обавеза банке за посебне намене.²⁷ Банка преузималац, дакле, закључује купопродајни уговор са Агенцијом за осигурање депозита, што значи да је у питању сагласност воља између банке преузимаоца и Агенције. Међутим, за пуноважност тога уговора, односно преузимања права и обавеза, потребна је сагласност Народне банке Србије.²⁸ На захтев за давање сагласности за преузимање права и обавеза банке за посебне намене сходно се примењују одредбе Закона о банкама које регулишу правне последице припајања банке, од којих је најбитнија да је банка којој се припаја друга банка дужна да свој оснивачки акт измени тако да наведе да је она правни следбеник свих права и обавеза банке која јој се припаја.²⁹

Уколико Агенција изврши пренос имовине и обавеза банке која је под административним управљањем на другу банку, финансијска подршка коју би Агенција обезбедила банци на коју се преносе имовина и обавезе, не може прећи укупан износ који би Агенција исплатила на име осигураних депозита. Агенција је дужна да у продају и преузимање целокупне или дела имовине и обавеза банке укључи све депозите депонената до висине осигураног износа утврђеног законом којим се уређује осигурање депозита.

2. Продаја свих акција банке за посебне намене и наставак пословања

Такође, Агенција може да прода све акције банке за посебне намене лицу које је дужно да обезбеди претходну сагласност Народне банке Србије на стицање власништва у банци у складу са Законом о

25 Службени гласник РС, бр. 61/2005, 116/2008, 91/2010.

26 М. Кнежевић, *нав. дело*, стр. 558.

27 Закон о банкама, чл. 66 тач. 8

28 Закон о банкама, чл. 134 ст. 1.

29 Члан 132 став 2 Закона о банкама упућује на сходну примену члана 133 истог закона.

банкама,³⁰ а након уписа купца у Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности, као власника акција банке за посебне намене, банка за посебне намене наставља да послује као банка у складу са Законом о банкама, дакле као „редовна“ банка. Ово решење у правној теорији је оцењено као целисходније, имајући у виду привременост банке за посебне намене. Дакле, врши се отуђење акција те банке лицима заинтересованим за њено пререгистровање у банку која би у редовном поступку оснивања добила дозволу за рад од Народне банке Србије.³¹

Сматрамо да би у у том случају постојала обавеза банке да повећа новчани део оснивачког капитала са 5.000.000 евра (што је минимум за оснивање банке за посебне намене) на 10.000.000 евра у динарској противвредности, што представља минимум за „редовне“ банке.³² Исто се односи и на обавезу одржавања минималног износа капитала.³³

Средства остварена продајом акција банке за посебне намене уплаћују се на рачун Агенције. Могућност да Агенција за осигурање депозита прода све акције банке за посебне намене трећем лицу – купцу, након чега купац постаје власник акција банке за посебне намене (дакле власник банке), која наставља да послује као банка у складу са Законом о банкама, али са новим власником (купцем акција), у суштини најсличнија је институту продаје стечајног дужника као правног лица из чл. 135 и 136 Закона о стечају, који је изричито забрањен у стечајном поступку над банком и друштвом за осигурање одредбом члана 12 Закона стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање.³⁴ Битна разлика је у одговорности за обавезе – банка која је наставила да послује после продаје акција банке за посебне намене, одговара за све преузете обавезе према повериоцима, јер су претходно на банку за посебне намене, поред имовине, пренете и обавезе банке којој је одузета дозвола за рад, док после продаје стечајног дужника као правног лица, за потраживања према стечајном дужнику која су настала до обуставе стечајног поступка, ни стечајни дужник ни његов купац не одговарају повериоцима, а новац добијен продајом стечајног дужника, као и имовина стечајног дужника која није била предмет процене, улази у стечајну масу у односу на коју се стечајни поступак наставља намирењем стечајних поверилаца (члан 136 ст. 1, 3, и 7 Закона о стечају).

30 *Службени гласник РС*, бр. 107/2005, 91/2010.

31 М. Кнежевић, *нав. дело*, стр. 558.

32 Закон о банкама, чл. 12 ст. 3.

33 Члан 22 Закона о банкама прави разлику између минималног износа капитала који је банка дужна да обезбеди у свом пословању, прописујући износ од 10.000.000 евра за „редовне“ банке и 5.000.000 евра за банку за посебне намене.

34 В. Козар, З. Петровић, М. Почуча, *Заступање правних лица у судским поступцима (привредно процесно право)*, Пословни биро, Београд, 2010, стр. 126.

3. Продаја имовине и потраживања банке у стечају другој банци по ранијим прописима и рецепција судске праксе

У судској пракси насталој у примени ранијих стечајних закона, који нису изричито забрањивали продају стечајног дужника као правног лица у стечајном или ликвидационом поступку над банком, заузет је став о могућности продаје целокупне имовине и потраживања банке у стечају другој банци.

У интересу што бржег спровођења поступка ликвидације банака, односно у заштити интереса њених поверилаца, стечајни поступак односно поступак ликвидације банке може се окончати евентуално продајом комплетне имовине банке (непокретне, покретне, акција и удела – на основу процене вредности) и свих њених потраживања (према стању у пословним књигама) некој другој банци која би, заузврат, преузела све утврђене обавезе банке у ликвидацији према повериоцима (по решењу суда са рочишта за утврђивање пријављених потраживања и уз сагласност тих поверилаца) уз евентуално плаћање разлике акционарима банке у ликвидацији сразмерно њиховом учешћу у капиталу (уколико су преузете обавезе мање од процењене вредности укупне имовине и потраживања). Уговором који би био закључен између банке у ликвидацији и друге банке, уз сагласност акционара банке у ликвидацији или стечају и стечајног већа, било би предвиђено и јемство у смислу члана 159 Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији.³⁵

Предложени механизам продаје целокупне имовине банке и свих њених потраживања некој другој банци која би, заузврат, преузела све утврђене обавезе банке у ликвидацији или стечају према повериоцима, уз сагласност поверилаца, може се применити и сада, у време важења нових стечајних закона, дакле у поступцима који се воде по Закону о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање, у коме се сходно примењују и одредбе Закона о стечају, што значи да изложени став судске праксе није изгубио актуелност, док је неспорно постојање законске забране продаје стечајног дужника као правног лица у стечајном поступку над банком или друштвом за осигурање.³⁶

Истовремено, овај механизам сличан је институту преузимања имовине и обавеза банке за посебне намене из члана 3д Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање, па се може рећи да је законским новелама из 2010. године, у суштини извршена рецепција ставова заузетим у судској пракси.

35 Правни став – одговор утврђен на седници Одељења за привредне спорове Вишег трговинског суда од 27. септембра 2004. године.

36 В. Козар, З. Петровић, М. Почуча, *нав. дело*, стр. 95 и 96.

Vladimir KOZAR, PhD

Assistant Professor at the Faculty of Law, Bussiness Academy Novi Sad
Special Adviser, NLB Banka AD, Belgrade

PROCEDURE FOR THE ADMINISTRATIVE CONTROL OF THE BANK WHICH IS REVOKED

Summary

The most important novelty in the Law Amending the Law on Bankruptcy and Liquidation of Banks and Insurance Companies, is the introduction of the procedure of administrative management in the bank, which is revoked. Also significant are the new provisions governing the transfer of assets and liabilities (purchase and assumption) during the procedure of administrative management, and business and the termination of the bank for special purposes (bridge bank). Then, they introduced a new and refined the existing order of payment in case of ankrruptcy of the bank.

An important innovation is the abolition of voluntary liquidation as extra-judicial proceedings. A different way of termination of the bank is set based on the decisions of the meeting of the bank. In other words, by introducing novelties was removed the difference between voluntary liquidation and compulsory liquidation, so that there is only one – a unique procedure of liquidation of the bank, regardless of the reasons for termination, ie. whether the bank revoked or, in turn, the bank's assembly passed a resolution on the voluntary dissolution of the bank.

Legal novels represent an improvement on the legal solutions, because introducing mechanisms to protect the financial system as a whole, with appropriate protection of individual interests of depositors.

Key words: *bankruptcy, liquidation, administrative management, transfer of assets and liabilities, purchase and assumption, bank for special purposes, bridge bank.*